

Y Polisi Iechyd a Diogelwch

1.1 CYNNWYS

Adran 1.1	Cynnwys
Adran 1.2	Cyhoeddi a Rheoli â Llaw
Adran 1.3	System Rheoli Iechyd a Diogelwch
Adran 1.4	Cwmpas a Chymhwyso
Adran 1.5	Datganiad y Polisi Iechyd a Diogelwch
Adran 1.6	Strwythur a Chyfrifoldebau
Adran 1.7	Rhestr Termau

Teitl	Y Polisi Iechyd a Diogelwch - PL01			Perchennog	Llywodraethu - IDA			
Statws	Cymerad wywyd	Dyddiad Cyhoeddi	Mehefin 2026	Dyddiad Adolygu	Mawrth 2028	Fersiwn	2	Tudalen 1 o 13

1.2 CYHOEDDI A RHEOLI Â LLAW

Bydd yr holl ddogfennau yn cael eu cadw'n electronig gan Brifysgol Aberystwyth ac felly bydd yr holl ddogfennau o fewn y system rheoli iechyd a diogelwch ar gael ac yn hygyrch i bawb drwy'r [tudalennau gwe lechyd, Diogelwch ac Amgylchedd](#).

Crynhwir adolygiad a chyhoeddiad o'r polisi iechyd a diogelwch yn y tabl isod:

Rhif Adran	Rhif Adolygiad	Dyddiad Cyhoeddi	Newidiadau a wnaed a rheswm dros y newid	Cymeradwywyd gan
1.4.1	2	23/03/26	Geiriad wedi'i ddiweddararu ar fanylion y sefydliad, newidiadau i genhadaeth, cynllun strategol, strwythur sefydliadol a rheoleiddiwr.	Grŵp Gweithredol Iechyd, Diogelwch a'r Amgylchedd
1.3.2	2	23/3/2026	Newidiadau i deitl y swydd	Grŵp Gweithredol Iechyd, Diogelwch a'r Amgylchedd
1.4.1	2	23/3/2026	Newidiadau i derminoleg ar gyfer dogfennaeth reoledig a dogfennaeth heb ei rheoli	Grŵp Gweithredol Iechyd, Diogelwch a'r Amgylchedd
1.4.1 - 1.4.5	2	23/03/2026	Newidiadau i'r system rifo, cywiro camgymeriadau teipio blaenorol.	Grŵp Gweithredol Iechyd, Diogelwch a'r Amgylchedd
1.5	2	23/3/2026	Datganiad o fwriad wedi'i ddiweddararu i gynnwys strategaeth newydd.	Grŵp Gweithredol Iechyd, Diogelwch a'r Amgylchedd
1.6.2	2	23/03/2026	Terminoleg ailstrwythuro wedi'i ddiweddararu gan ychwanegu Grŵp Gweithredol y Gyfadran	Grŵp Gweithredol Iechyd, Diogelwch a'r Amgylchedd
1.6.3	2	23/06/2026	Cyfrifoldebau penodol – newid Uwch Reolwyr i Grŵp yr Uwch Arweinwyr	Grŵp Gweithredol Iechyd, Diogelwch a'r Amgylchedd
1.3.2 1.4.1 1.6.1	2	11/06/2026	Newidiadau i deitl y swydd	Grŵp Gweithredol Iechyd, Diogelwch a'r Amgylchedd

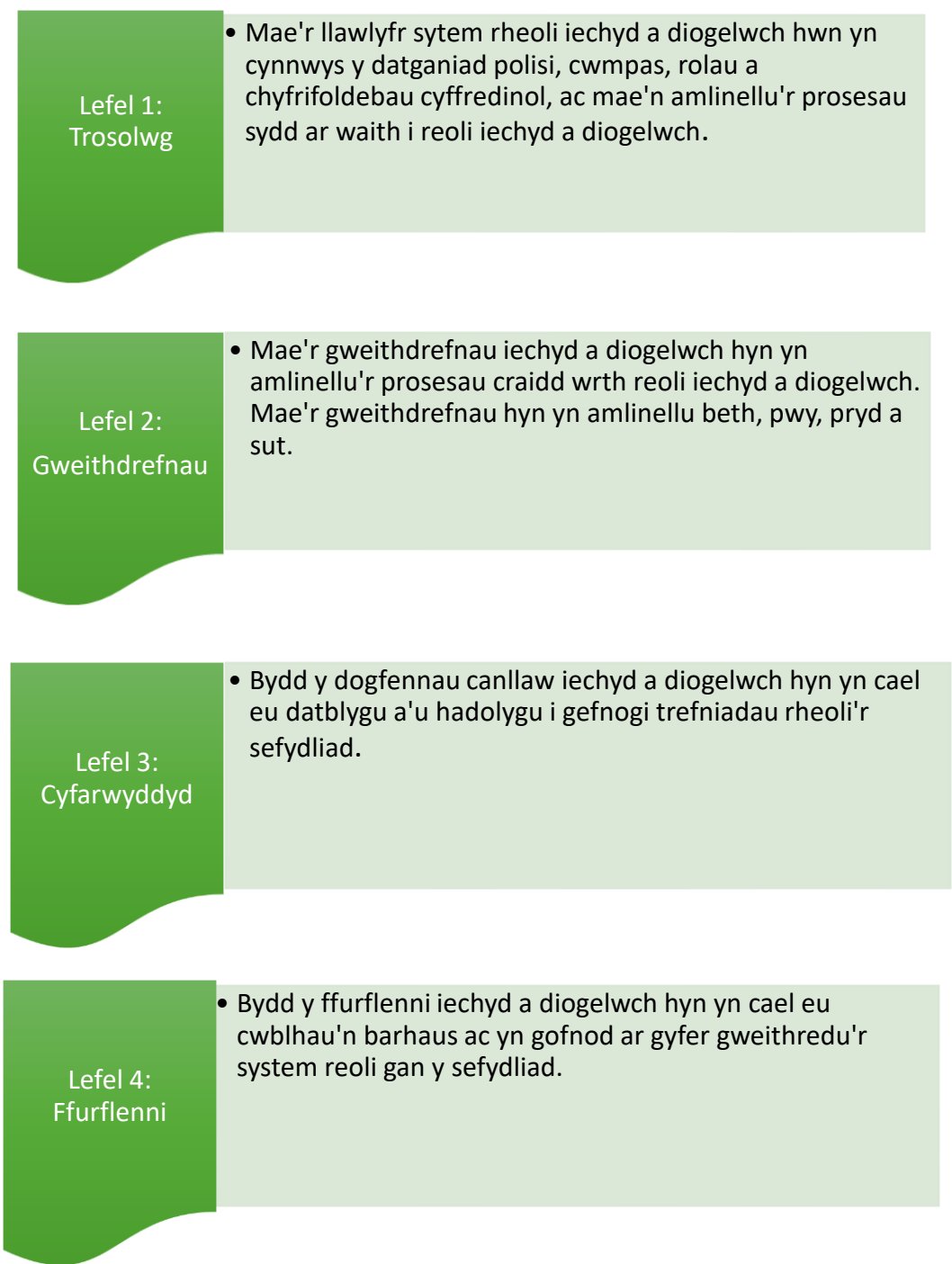
Mae'r system rheoli iechyd a diogelwch yn cael ei chynnal a'i diweddararu gan y Tîm Iechyd, Diogelwch a'r Amgylchedd ym Mhrifysgol Aberystwyth.

Teitl	Y Polisi Iechyd a Diogelwch - PL01			Perchennog	Llywodraethu - IDA			
Statws	Cymeradwywyd	Dyddiad Cyhoeddi	Mehefin 2026	Dyddiad Adolygu	Mawrth 2028	Fersiwn	2	Tudalen 2 o 13

1.3 SYSTEM RHEOLI IECHYD A DIOGELWCH

1.3.1 Strwythur y System

Mae strwythur y system rheoli iechyd a diogelwch wedi'i amlinellu isod:

Bydd y system rheoli iechyd a diogelwch yn cael ei chefnogi gan lyfrgell ddogfennau o ganllawiau iechyd a diogelwch sydd ar gael drwy'r [tudalennau gwe iechyd a diogelwch](#).

Teitl	Y Polisi Iechyd a Diogelwch - PL01			Perchennog	Llywodraethu - IDA			
Statws	Cymeradwywyd	Dyddiad Cyhoeddi	Mehefin 2026	Dyddiad Adolygu	Mawrth 2028	Fersiwn	2	Tudalen 3 o 13

1.3.2 Gweithdrefnau Iechyd a Diogelwch

Rhestrir y gweithdrefnau lefel 2 gyda'r system rheoli iechyd a diogelwch isod:

Teitl y Weithdrefn		Swyddog Arweiniol		Dogfennau Cysylltiedig
Asesiad Risg Iechyd a Diogelwch	Cyffredinol	Rheolwr Iechyd, Diogelwch a'r Amgylchedd		
	Myfyriwr	Cyfarwyddwr Taith y Myfyriwr Pennaeth y Gofrestrfa Academiaidd		
Gofynion cyfreithiol	Rheolwr Iechyd, Diogelwch a'r Amgylchedd			
	Prif Swyddog Gweithredu			
Arweinyddiaeth a Chynllunio Busnes	Rheolwr Iechyd, Diogelwch a'r Amgylchedd			
	Cyfarwyddwr Cynllunio Strategol			
Rheoli Newid	Prif Swyddog Pobl			
Denu a Dethol	Rheolwr Iechyd, Diogelwch a'r Amgylchedd			
	Prif Swyddog Pobl			
Cymhwysedd, Ymwybyddiaeth a Hyfforddiant	Rheolwr Iechyd, Diogelwch a'r Amgylchedd			
	Prif Swyddog Pobl			
Ymgynghori a Chyfathrebu	Rheolwr Iechyd, Diogelwch a'r Amgylchedd			
	Cyfarwyddwr Cyfathrebu a Chysylltiadau Allanol			
Dogfennau, Rheoli Data a Chofnodion	Rheolwr Iechyd, Diogelwch a'r Amgylchedd			
Systemau Gwaith Diogel	Rheolwr Iechyd, Diogelwch a'r Amgylchedd			
Rheoli Cyfleusterau, Cynnal a Chadw a Gwasanaethu	Prif Swyddog Gweithredu			
Contractwyr	Prif Swyddog Gweithredu Prif Swyddog Ariannol			
Deunyddiau Peryglus	Rheolwr Iechyd, Diogelwch a'r Amgylchedd			
Adeiladu, Dylunio a Rheoli	Prif Swyddog Gweithredu			
Ymbaratoi ac Ymateb i Argyfwng	Rheolwr Iechyd, Diogelwch a'r Amgylchedd			
Damweiniau, Digwyddiadau ac Achosion trwch blewyn	Rheolwr Iechyd, Diogelwch a'r Amgylchedd			
Camau Cywirol ac Ataliol	Rheolwr Iechyd, Diogelwch a'r Amgylchedd			
Archwiliadau	Rheolwr Iechyd, Diogelwch a'r Amgylchedd			
	Prif Swyddog Ariannol			
Monitro ac Adolygu	Rheolwr Iechyd, Diogelwch a'r Amgylchedd			

Mae'r fframwaith uchod yn cynnwys y "perchnogion" strategol ar gyfer sicrhau addasrwydd, effeithiolrwydd ac effeithlonrwydd parhaus pob gweithdrefn berthnasol.

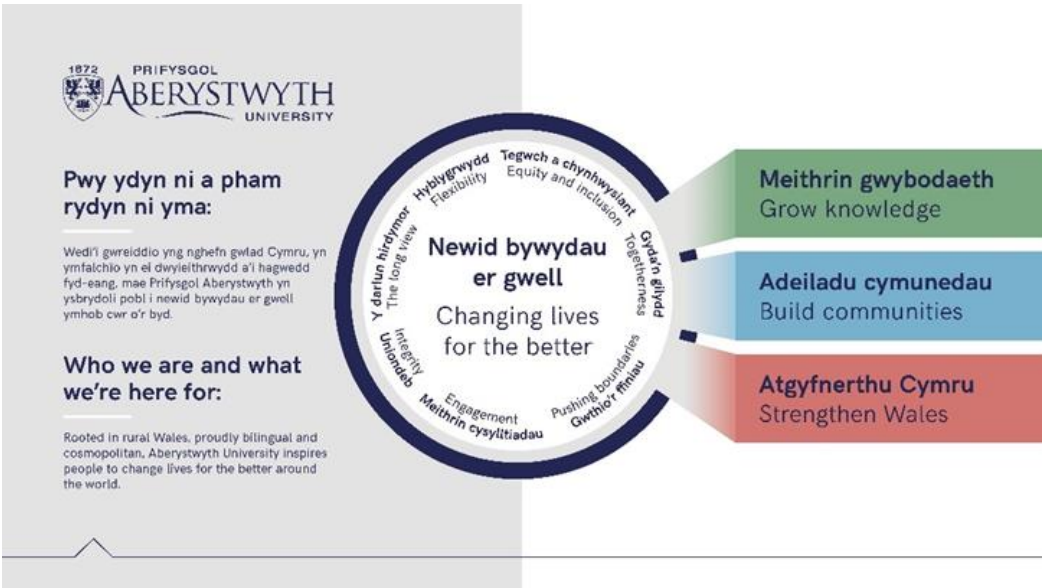
Teitl	Y Polisi Iechyd a Diogelwch - PL01			Perchennog	Llywodraethu - IDA			
Statws	Cymeradwywyd	Dyddiad Cyhoeddi	Mehefin 2026	Dyddiad Adolygu	Mawrth 2028	Fersiwn	2	Tudalen 4 o 13

1.4 CWMPAS A CHYMHWYSO

1.4.1 Manylion Sefydliadol

Ers dros ganrif a hanner, mae rhagoriaeth Prifysgol Aberystwyth mewn addysgu ac ymchwil wedi ysbrydoli cenedlaethau o bobl o bob cwr o'r byd i newid bywydau er gwell.

Cenhadaeth Prifysgol Aberystwyth yw darparu addysg ac ymchwil sy'n ysbrydoli mewn amgylchedd cefnogol, creadigol, dwyieithog, ac eithriadol yng Nghymru. Ein gweledigaeth yw y byddwn ni, drwy adeiladu ar ein harbenigedd a'n cryfderau hanesyddol, yn cyfrannu at y gymdeithas yng Nghymru a'r byd ehangach trwy gymhwyso ein gwybodaeth i heriau lleol a byd-eang. Gan weithio o fewn cymuned groesawgar, byddwn yn defnyddio ein harbenigedd i feithrin meddwl beirniadol, ymholi annibynnol, a galluoedd sy'n paratoi ein myfyrwyr am fywyd llwyddiannus.

Mae Prifysgol Aberystwyth yn sefydliad amrywiol ac amlochrog sy'n cynnwys oddeutu 2,000 o staff a 6,000 o fyfyrwyr, sy'n darparu addysgu, ymchwil ac ystod eang o wasanaethau cymorth. Mae'r Brifysgol wedi'i threfnu'n ddwy gyfadrann academaidd ochr yn ochr ag adrannau gwasanaethau proffesiynol sy'n darparu cymorth strategol, gweithredol ac arbenigol. Mae'r gweithgareddau wedi'u rhannu ar draws ychydig o leoliadau campws, pob un yn cyfrannu at swyddogaethau academaidd, gweithredol a chymunedol. Yn ogystal â'i chenhadaeth addysgu ac ymchwil craidd, mae'r Brifysgol yn gweithredu sawl gwasanaeth masnachol a gwasanaethau sy'n canolbwyntio ar y gymuned, gan gynnwys y Ganolfan Chwaraeon, Canolfan y Celfyddydau Aberystwyth, cynadledda, llety, ac amrywiaeth o leoliadau lletygarwch. Mae'r gweithgareddau hyn yn cyfoethogi bywyd myfyrwyr, yn cefnogi'r gymuned ehangach, ac yn cyfrannu at amgylchedd campws bywiog a chynaliadwy.

Y [Cyngor](#) yw "prif gorff llywodraethu'r Brifysgol" ac mae'n gyfrifol am "bennu cyfeiriad strategol y Brifysgol ac am faterion ariannol a gweinyddol y Brifysgol yn ogystal ag agweddau eraill, yn unol â'i hamcanion". Mae sêl gyffredin y Brifysgol dan ei ofal, a Chadeirydd y Cyngor sy'n rheoli'r defnydd a wneir o'r sêl.

Craffu yw swyddogaeth y [Pwyllgor Llywodraethu a Diwylliant](#) ac mae'n cynghori'r Cyngor ar faterion sy'n cynnwys llywodraethu sefydliadol; llywodraethu gwybodaeth; adnoddau dynol a datblygu staff; cydraddoldeb ac amrywioldeb; iechyd a diogelwch; y Gymraeg; a chydymffurfio â deddfwriaeth, a gofynion cyffredinol y llywodraeth, MEDR, a rheoleiddwyr eraill.

Teitl	Y Polisi Iechyd a Diogelwch - PL01			Perchennog	Llywodraethu - IDA			
Statws	Cymeradwywyd	Dyddiad Cyhoeddi	Mehefin 2026	Dyddiad Adolygu	Mawrth 2028	Fersiwn	2	Tudalen 5 o 13

Y [Weithrediaeth](#) yw uwch dîm rheoli'r Brifysgol ac mae'n gyfrifol am reolaeth a gweinyddiaeth gyffredinol y Brifysgol o dan arweiniad yr Is-Ganghellor.

Mae'r Tîm Iechyd, Diogelwch a'r Amgylchedd yn adrodd i'r Prif Swyddog Gweithredu. Mae'r tîm yn cynorthwyo ar faterion iechyd, diogelwch ac amgylcheddol sy'n codi o holl weithgareddau'r Brifysgol.

1.4.2 Cwmpas

Mae'r System Rheoli Iechyd a Diogelwch hon yn amlinellu cynllun Prifysgol Aberystwyth i fodloni gofynion iechyd a diogelwch.

Mae'r llawlyfr yn ddogfen "reoledig", wedi'i lleoli ar y tudalennau gwe iechyd, diogelwch a'r amgylchedd. Nid yw copïau printiedig wedi eu rheoli.

Bwriad y llawlyfr hwn yw disgrifio elfennau craidd y system reoli a'u rhyngweithio.

1.4.3 Cymhwysiad

Bwriad y System Rheoli Iechyd a Diogelwch hon yw bodloni gofynion y ddeddfwriaeth a'r rheoliadau canlynol yn uniongyrchol:

Deddf Iechyd a Diogelwch yn y Gwaith 1974 - Mae adran 2(3) yn ei gwneud hi'n ofynnol i sefydliadau gael polisi iechyd a diogelwch a ddylai gynnwys, Datganiad o Fwriad (h.y., cenhadaeth iechyd a diogelwch); Trefniadaeth (h.y. strwythur, rolau a chyfrifoldebau); Trefniadau (h.y. gweithdrefn a chanllawiau)

Rheoliadau Rheoli Iechyd a Diogelwch 1999 - mae Rheoliad 5 yn ei gwneud hi'n ofynnol i sefydliadau sicrhau trefniadau ar gyfer ymgymryd â chynllunio, trefnu, rheoli, monitro ac adolygu mesurau iechyd a diogelwch ataliol ac amddiffynnol.

HSG65 Rheoli Iechyd a Diogelwch Llwyddiannus - Mae'r canllawiau hyn yn amlinellu gofynion y system reoli ar gyfer gweithredu'r trefniadau sy'n ofynnol o fewn rheoliad 5 o Reoliadau Rheoli Iechyd a Diogelwch yn y Gwaith 1999. Bydd y dull cynllunio, gwneud, gwirio, gweithredu yn darparu'r mecanwaith ar gyfer rheoli gofynion deddfwriaethol, rheoleiddiol a pholisi eraill (e.e., asesu risg, hyfforddiant, ac ati).

1.4.4 Gorfodi

Enw a manylion cyswllt yr awdurdod gorfodi y mae ei Arolygwyr Iechyd a Diogelwch yn ymdrin â gweithleoedd Prifysgol Aberystwyth:

Yr Awdurdod Gweithredol Iechyd a Diogelwch Cysylltu â'r Awdurdod Gweithredol Iechyd a Diogelwch (hse.gov.uk)	Gwasanaeth Tân ac Achub Canolbarth a Gorllewin Cymru Cysylltu â ni (mawwfire.gov.uk)
Cyfoeth Naturiol Cymru Cyfoeth Naturiol Cymru / Cysylltu â ni	Yr Asiantaeth Iechyd Anifeiliaid a Phlanhigion Cysylltu ag APHA - GOV.UK (www.gov.uk)
Y Swyddfa Gartref public.enquiries@homeoffice.gov.uk	Cyngor Sir Ceredigion Cysylltu â ni - Cyngor Sir Ceredigion

Teitl	Y Polisi Iechyd a Diogelwch - PL01			Perchennog	Llywodraethu - IDA			
Statws	Cymeradwywyd	Dyddiad Cyhoeddi	Mehefin 2026	Dyddiad Adolygu	Mawrth 2028	Fersiwn	2	Tudalen 6 o 13

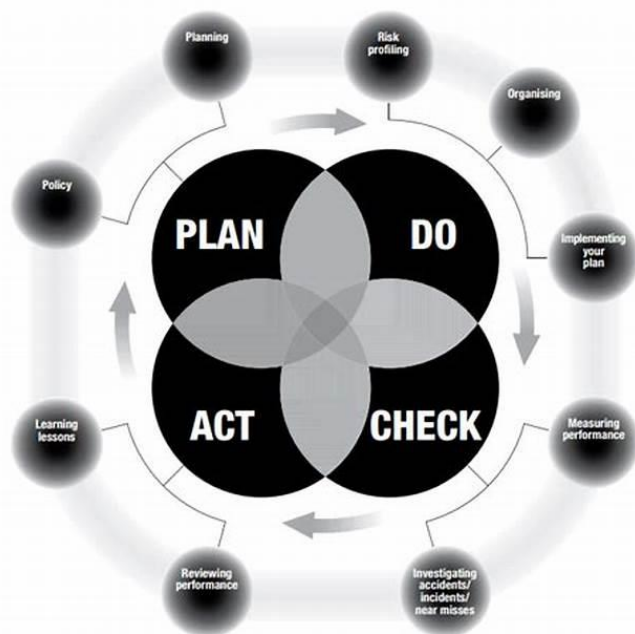
1.5 DATGANIAD Y POLISI IECHYD A DIOGELWCH

Datganiad o Fwriad

Mae Prifysgol Aberystwyth (PA) yn ymroddedig i ddarparu a chynnal amgylchedd gwaith iach a diogel i'n holl weithwyr a sicrhau nad yw ein gwaith yn effeithio'n andwyol ar iechyd a diogelwch eraill, gan gynnwys myfyrwyr, ymwelwyr a chontractwyr. Pobl yw ein hased pwysicaf, ac felly byddwn yn anelu at hyrwyddo iechyd a lles da yn ogystal â chefnogi ymdrechion i atal anafiadau a salwch. Fel sefydliad, byddwn yn cydymffurfio â deddfwriaeth a safonau rheoli perthnasol i reoli'n effeithiol yr holl risgiau sylweddol sy'n gysylltiedig â'n gweithgareddau, gweithleoedd, offer a chyfleusterau.

Mae PA yn ymroddedig i wella ei pherfformiad iechyd a diogelwch yn barhaus ac mae'n cydnabod y system rheoli iechyd a diogelwch fel swyddogaeth rheoli craidd. Bydd y system reoli yn bodloni anghenion busnes, deddfwriaethol a rheoleiddiol newidiol yn effeithiol ac effeithlon. Bydd hyn yn cael ei gyflawni drwy weithredu ei system rheoli risg iechyd a diogelwch yn rhagweithiol.

Mae system rheoli iechyd a diogelwch PA yn darparu'r fframwaith ar gyfer cynllunio, gwneud, gwirio a gweithredu ar berfformiad iechyd a diogelwch. Mae'r fframwaith hwn yn helpu PA i sicrhau bod materion iechyd, diogelwch a lles yn cael sylw ac yn adnabod meysydd i'w gwella ymhellach. Bydd PA yn hyrwyddo ei pholisi iechyd a diogelwch yn eang i ddangos ei hymrwymiad i iechyd a diogelwch ei gweithwyr, myfyrwyr, a'r rhai y mae'n dod ar eu traws. Bydd PA yn defnyddio ei fframwaith iechyd a diogelwch i adolygu gweithrediad ei pholisi gan ddarparu gwelliant parhaus a hyrwyddo diwylliant iechyd a diogelwch cadarnhaol.

Yr Athro Jon Timmis
Is-ganghellor

28 Mehefin 2026

Meri Huws
Cadeirydd y Cyngor

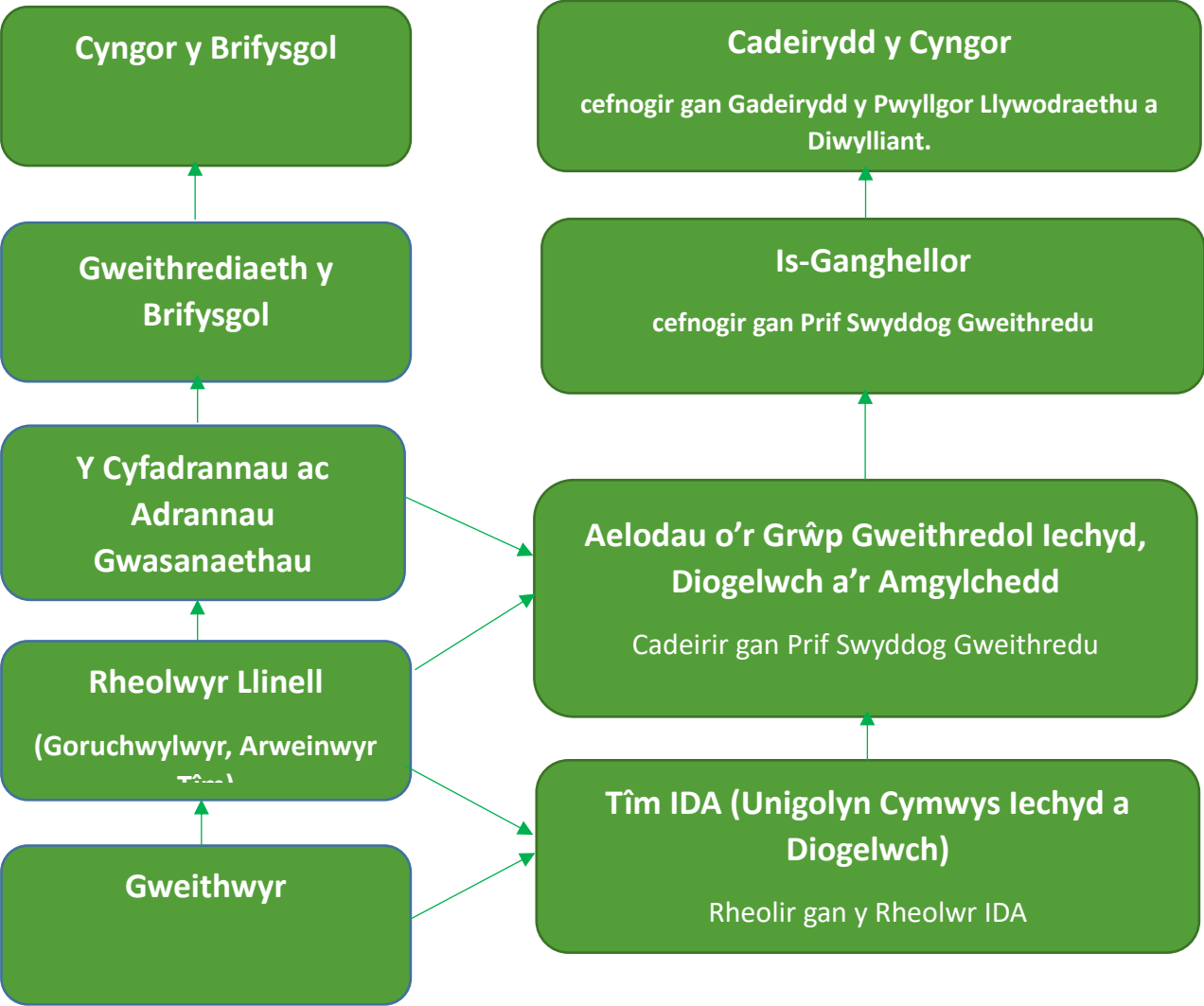
28 Mehefin 2026

Teitl		Y Polisi Iechyd a Diogelwch - PL01		Perchennog	Llywodraethu - IDA			
Statws	Cymeradwywyd	Dyddiad Cyhoeddi	Mehefin 2026	Dyddiad Adolygu	Mawrth 2028	Fersiwn	2	Tudalen 7 o 13

1.6 STRWYTHUR A CHYFRIFOLDEBAU

1.6.1 STRWYTHUR CYFFREDINOL

Mae'r strwythur o fewn y Brifysgol sy'n cefnogi gwelliant parhaus rheoli iechyd a diogelwch yn cael ei grynhoi yn y siart isod. Gellir disgwyl cymorth cynghori ar gyfer pob haen o'r Tîm IDA.

Mae'r siart uchod yn dangos y trefniadau ar gyfer uwchgyfeirio i lefel uwch o reolaeth i ddatrys unrhyw wrthdaro rhwng materion iechyd a diogelwch ac ystyriaethau darparu gwasanaethau. Mae strwythur manylach sy'n amlinellu'r llinellau adrodd rheoli ar gael ar gyfer pob Cyfadrann ac Adran Gwasanaeth Proffesiynol ar wefan y Brifysgol. Mae'r Tîm IDA yn hygyrch i bob gweithiwr i gynnig cyngor priodol ar eu diogelwch a'u hiechyd.

Crynhwir rolau a chyfrifoldebau iechyd a diogelwch yn y disgrifiadau swydd ac maent yn cyfeirio at y trefniadau rheoli iechyd a diogelwch.

Mae cydweithio â phartneriaid yn bwysig i'r Brifysgol. Bydd angen i unrhyw gynigion prosiect cydweithredol ystyried trefniadau iechyd a diogelwch y ddau barti a chytuno ar y rôl a'r cyfrifoldebau ar gyfer y swydd honno, y gweithwyr neu'r gwasanaethau y mae'n gweithio ynddynt.

Teitl	Y Polisi Iechyd a Diogelwch - PL01			Perchennog	Llywodraethu - IDA			
Statws	Cymeradwywyd	Dyddiad Cyhoeddi	Mehefin 2026	Dyddiad Adolygu	Mawrth 2028	Fersiwn	2	Tudalen 8 o 13

1.6.2 CYFRIFOLDEBAU CYFFREDINOL

Mae rolau a chyfrifoldebau iechyd a diogelwch cyffredinol rheolwyr a gweithwyr wedi'u hamlinellu yn y meysydd sydd wedi'u ticio yn y matrices isod:

Beth	Pwy									
	Y Cyngor	Is-Ganghellor	Grŵp Gweithredol y Brifysgol	Grŵp Gweithredol y Gyfadrn	Aelodau Grŵp Gweithredol Iechyd, Diogelwch a'r Amgylchedd	Pennaethiad Adran	Rheolwyr Llinell / Arolygwr	Tîm Iechyd, Diogelwch a'r Amgylchedd	Undebau Llafur a Chynrychiolwyr Diogelwch Gweithwyr	Staff
Sicrhau cyn belled ag y bo'n rhesymol ymarferol, iechyd, diogelwch a lles gweithwyr yn y gwaith.	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		
Penodi Aelod o'r Weithrediaeth ac Aelod o'r Cyngor sy'n gyfrifol am Iechyd a Diogelwch.	✓	✓								
Penodi unigolyn Cyfrifol Iechyd a Diogelwch (a/neu gymorth cymwys allanol) i roi cyngor ac arweiniad ar gyfer materion iechyd a diogelwch.	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓		
Gweithredu, cynnal a chydlyn system rheoli iechyd a diogelwch.	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓		
Clustnodi adnoddau digonol gan gynnwys cronfeydd, deunyddiau, offer ac adnoddau dynol i weithredu'r system rheoli iechyd a diogelwch.	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓			
Sicrhau bod adroddiadau ar berfformiad y system rheoli iechyd a diogelwch galwedigaethol yn cael eu cyflwyno i'r uwch reolwyr i'w hadolygu ac fel sail ar gyfer gwella'r system reoli.	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓		
Ystyried goblygiadau iechyd a diogelwch yr holl brosesau cynllunio, cyllidebu a gwneud penderfyniadau strategol.	✓	✓	✓	✓	✓	✓				
Arwain drwy esiampl a darparu arddangosiad gweladwy o ymrwymiad i wella perfformiad iechyd a diogelwch galwedigaethol yn barhaus (e.e. arolygu adrannau, cyhoeddi negeseuon o gefnogaeth, hyrwyddo rheolau a gweithdrefnau, adlewyrchu iechyd a diogelwch wrth wneud penderfyniadau, ac ati)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
Sicrhau bod pob gweithiwr wedi derbyn gwybodaeth, cyfarwyddyd a hyfforddiant digonol	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		
Goruchwyllo a gorfodi cydymffurfiaeth â rheolau, gweithdrefnau ac arferion gwaith diogel iechyd a diogelwch.	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		
(a) Cymryd gofal rhesymol am eu hiechyd eu hunain (b) Cymryd gofal rhesymol am eu diogelwch eu hunain (c) Ac unrhyw un a allai gael ei effeithio gan eu gweithredoedd	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Cydwethredu â'r cyflogwr neu unrhyw unigolyn arall i alluogi cyflawni rhwymedigaethau cyfreithiol.	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Ni ddylai unrhyw un gamddefnyddio nac ymyrryd ag unrhyw beth a ddarperir er budd iechyd a diogelwch yn y gwaith.	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Gwneud defnydd llawn a phriodol o unrhyw offer neu system waith a ddarperir.	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Rhoi gwybod am unrhyw newid yn eu cyflwr eu hunain h.y. salwch, anaf, beichiogrwydd ac ati; a allai effeithio ar eu gallu i gyflawni eu dyletswyddau	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Rhoi gwybod am unrhyw ddiffygion yn y gweithle neu beryglon, damweiniau, digwyddiadau neu ddigwyddiadau a osgowyd o drwch blewyn a allai fod wedi arwain at anaf neu niwed. e.e. ymdrin ag ymddygiad anodd neu ymosodol	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Defnyddio'r holl eitemau gwaith yn ôl yr hyfforddiant a'r cyfarwyddiadau.	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Sicrhau bod eitemau priodol o gyfarpar diogelu personol yn cael eu defnyddio yn y modd priodol.	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Cymryd gofal rhesymol o unrhyw safle neu offer a ddarperir, adrodd am unrhyw golled, difrod neu ddiffygion amlwg, a sicrhau eu bod yn cael eu dychwelyd i'w lle ar ôl eu defnyddio.	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓
Cynrychioli'r Adran yng nghyfarfodydd y Pwyllgor Iechyd a Diogelwch drwy godi pryderon a fynegir gan gydweithwyr a darparu adborth.								✓	✓	✓

Teitl	Y Polisi Iechyd a Diogelwch - PL01			Perchennog	Llywodraethu - IDA					
Statws	Cymeradwywyd	Dyddiad Cyhoeddi	Mehefin 2026	Dyddiad Adolygu	Mawrth 2028	Fersiwn	2	Tudalen 9 o 13		

1.6.3 CYFRIFOLDEBAU PENODOL

Mae’r meysydd sydd wedi’u ticio yn y matrices isod yn amlinellau cyfrifoldebau penodol y rheolwyr llinell ym mhob adran a/neu safle a/neu brosiect ar gyfer gweithredu’r system rheoli iechyd a diogelwch. Mae'r matrices yn nodi a yw cyfrifoldebau yn cael eu rhoi ar waith neu eu cychwyn yn ganolog.

Teitl	Y Polisi Iechyd a Diogelwch - PL01			Perchennog	Llywodraethu - IDA			
Statws	Cymeradwywyd	Dyddiad Cyhoeddi	Mehefin 2026	Dyddiad Adolygu	Mawrth 2028	Fersiwn	2	Tudalen 10 o 13

Beth		Y Cyfadrannau ac Adrannau Gwasanaethau Proffesiynol					Pwy				
Teitl y Weithdrefn	Cyfrifoldebau Allweddol	Y Gweithiwr	Rheolwr Llinell	Grŵp yr Uwch Reolwyr	ADDS gan gynnwys iechyd galwedigaethol			Iechyd, Diogelwch a'r Angylchedd		Ystadau, Cyfleusterau a Phreswylfeydd gan gynnwys Yswiriant	
										Cyllid	Cafael
Asesu Risg	Dosbarthu tasgau/gweithgareddau sydd angen asesiad risg gyda rhaglen a drefnwyd.		✓								
	Gweithredu ac adolygu asesiadau risg o fewn mynychder o raglenni a drefnwyd.		✓								
	Cychwyn camau ffurfiol i fynd i'r afael â gwendidau/risgiau sylweddol / themâu gwella.		✓								
	Cyfleu canfyddiadau neu asesiad risg a mesurau rheoli cysylltiedig.		✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Gofynion Cyfreithiol	Adolygu gofynion deddfwriaethol, rheoleiddiol ac eraill newydd sy'n effeithio ar y brifysgol.				✓	✓	✓				
	Cyfathrebu'r gofynion deddfwriaethol, rheoliadol ac eraill perthnasol i randdeiliaid perthnasol.			✓	✓	✓	✓				
	Bod yn ymwybodol o ofynion deddfwriaethol, rheoleiddiol ac eraill perthnasol sy'n effeithio ar weithgareddau'r adrannau.			✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Arweinyddiaeth a Chynllunio Busnes	Cychwyn amcanion, targedau a rhaglenni gweithredu iechyd a diogelwch.			✓		✓					
	Cychwyn dangosyddion perfformiad iechyd a diogelwch (rhagweithiol ac adweithiol).			✓		✓					
	Monitro ac adolygu statws amcanion, targedau, rhaglen weithredu a dangosyddion perfformiad.			✓		✓					
Rheoli Newid	Gofyn am gymeradwyaeth ar gyfer newidiadau sylweddol.		✓		✓	✓	✓				✓
	Cymeradwyo newidiadau sylweddol arfaethedig.			✓							
Denu a Dethol	Adolygu cymwyseddau cyn recriwtio.		✓		✓						
	Gweithredu cynllun sefydlu ar gyfer gweithwyr newydd a rhai sydd wedi trosglwyddo.		✓		✓						
	Gwerthuso effeithiolrwydd y broses gynefino.		✓		✓						
Cymhwysedd, Ymwybyddiaeth a Hyfforddiant	Diffinio ac adolygu cymwyseddau swydd.		✓		✓	✓					
	Adnabod anghenion hyfforddi		✓		✓	✓					
	Darparu gwybodaeth, cyfarwyddyd a hyfforddiant.		✓		✓	✓					
	Gwerthuso pa mor effeithiol yw'r hyfforddiant		✓		✓	✓					
Ymgynghori a Chyfathrebu	Cynnwys gweithwyr mewn penderfyniadau.		✓		✓	✓					
	Sicrhau bod cydlynwyr iechyd a diogelwch yn bodoli ac yn cael eu rhyddhau i gyflawni eu rolau.		✓		✓	✓					
	Cynnal hysbysfyrddau gyda'r wybodaeth angenrheidiol.		✓								
	Lledaenu gwybodaeth, perfformiad, ac arferion gorau eraill trwy gylchlythyrau, ac ati.		✓								
Dogfennau, Rheoli Data a Cofnodion	Cadw cofrestr o ddogfennau / cofnodion beirniadol.				✓	✓					
	Cadw cofnodion o ddogfennau yn ôl y gofyn.		✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Systemau Gwaith Diogel	Gweithredu mesurau rheoli.	✓	✓	✓							
	Monitro addasrwydd / digonolrwydd parhaus y rheolaethau.	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Cynnal a Chadw	Rhoi gwybod i YCaPh am eitemau sydd am fod yn destun gwaith cynnal a chadw / gwasanaethu wedi'i gynllunio (e.e. offer trydanol).		✓								
	Rheoli y gwaith o reoli cyfleusterau, cynnal a chadw a systemau gwasanaethu.		✓			✓	✓				
Contractwyr	Adolygu a chymeradwyo contractwyr newydd.		✓				✓				
	Cynnal cronfa ddata contractwyr.						✓				
	Monitro ac adolygu contractwyr.		✓				✓				
Deunyddiau Peryglus	Adolygu a chymeradwyo deunyddiau peryglus newydd.		✓			✓			✓		
	Cynnal cronfeydd data deunyddiau peryglus.					✓					

Teitl	Y Polisi Iechyd a Diogelwch - PL01			Perchennog	Llywodraethu - IDA					
Statws	Cymeradwywyd	Dyddiad Cyhoeddi	Mehefin 2026	Dyddiad Adolygu	Mawrth 2028	Fersiwn	2	Tudalen 11 o 13		

Beth		Y Cyfadrannau ac Adrannau Gwasanaethau Proffesiynol			Pwy				
Teitl y Weithdrefn	Cyfrifoldebau Allweddol	Y Gweithiwr	Rheolwr Llinell	Grŵp yr Uwch Reolwyr	ADDs gan gynnwys iechyd galwedigaethol	lechyd, Diogelwch a'r Amgylchedd	Ystadau, Cyfleusterau a Phreswylfeydd gan gynnwys Yswiriant		
Ymbaratoi ac Ymateb i Argyfwng	Nodi sefyllfaoedd argyfyngus rhagweladwy.			√					
	Gweithredu cynlluniau ymateb i argyfyngau.			√					
	Cynnal y rhaglen o brofi cynlluniau argyfwng.					√			
	Rhoi gwybod i'r grŵp am sefyllfaoedd / digwyddiadau argyfyngus newydd.		√	√		√			
Damweiniau, Digwyddiadau ac Achosion trwch blewyn	Gweithredu peryglon a nodwyd yn uniongyrchol	√	√	√					
	Rhoi gwybod am bob damwain, digwyddiad, achosion o drwch blewyn a digwyddiadau arwyddocaol eraill.	√	√	√					
	Cynnal ymchwiliad.		√						
	Cychwyn a gorffen camau gweithredu cywirol, ataliol.		√	√					
	Cynnal cronfa ddata o ddamweiniau, digwyddiadau ac achosion trwch blewyn.					√			
	Adolygu a chynghori ar ansawdd a digonolrwydd ymchwiliadau a chamau gweithredu cysylltiedig.					√			
Camau Cywirol ac Ataliol	Cychwyn camau gweithredu cywirol ac ataliol.	√	√	√					
	Monitro statws camau gweithredu cywirol ac ataliol.		√	√		√			
	Gwirio a gorffen camau gweithredu cywirol ac ataliol.		√	√		√			
Archwiliadau	Cynhyrchu rhaglenni archwilio ac arolygu.			√	√	√	√	√	√
	Ymgymryd ag archwiliadau ac arolygon.	√	√	√	√	√			
	Cychwyn camau gweithredu cywirol ac ataliol.		√	√					
	Monitro canfyddiadau archwiliadau ac arolygon.			√	√	√	√	√	√
Monitro ac Adolygu	Cynnal cyfarfodydd ac adolygu matrices.					√			
	Cymryd rhan mewn cyfarfodydd ac adolygiadau.	√	√	√	√	√	√	√	√
	Cychwyn camau gweithredu cywirol ac ataliol.		√	√					
	Monitro ansawdd, statws ac effeithiolrwydd cyfarfodydd ac adolygiadau.			√		√			
Adeiladu, Dylunio a Rheoli	Cynllunio gwaith adeiladu ac adnewyddu i reoli'r risgiau o'r dechrau i'r diwedd yn effeithiol.		√	√			√		
	Cynnwys neu gontractio'r bobl iawn ar gyfer y swydd gywir ar yr adeg iawn.		√	√			√		
	Casglu a chynnal yr wybodaeth gywir am y risgiau a sut maent yn cael eu rheoli.		√				√		
	Ymgynghori, ymgysylltu a chyfathrebu â gweithwyr am y risgiau a sut maent yn cael eu rheoli.		√				√		

Teitl	Y Polisi Iechyd a Diogelwch - PL01			Perchennog	Llywodraethu - IDA				
Statws	Cymeradwywyd	Dyddiad Cyhoeddi	Mehefin 2026	Dyddiad Adolygu	Mawrth 2028	Fersiwn	2	Tudalen 12 o 13	

1.7

Rhestr Termau

Damwain	Digwyddiad annymunol sy'n arwain at farwolaeth, salwch, anaf, difrod neu golled arall.
Archwiliad	Archwiliad systematig i benderfynu a yw gweithgareddau a chanlyniadau cysylltiedig yn cydymffurfio â threfniadau cynlluniedig ac a yw'r trefniadau hyn yn cael eu gweithredu'n effeithiol ac yn addas ar gyfer cyflawni polisi ac amcanion y sefydliad.
Gwelliant Parhaus	Proses o wella'r system rheoli iechyd a diogelwch galwedigaethol, i gyflawni'r gwelliannau mewn perfformiadau iechyd a diogelwch galwedigaethol cyffredinol yn unol â pholisi iechyd a diogelwch galwedigaethol y sefydliad.
Perygl	Ffynhonnell neu sefyllfa sydd â'r potensial i niweidio o ran anaf dynol neu salwch, niwed i eiddo, difrod i amgylchedd y gweithle, neu gyfuniad o'r rhain.
Adnabod Peryglon	Proses o gydnabod bod perygl yn bodoli a diffinio ei nodweddion.
Digwyddiad/ Digwyddiad a osgowyd o drwch blewyn	Digwyddiad a arweiniodd at ddamwain neu a oedd â'r potensial i arwain at ddamwain.
Partïon â diddordeb	Unigolyn neu grŵp yr effeithir arnynt gan, neu sy'n ymwneud â, pherfformiad iechyd a diogelwch galwedigaethol sefydliad.
Diffyg cydymffurfio	Unrhyw wyriad o safonau gwaith, arferion, gweithdrefnau, rheoliadau, perfformiad system reoli, ac ati a allai arwain naill ai'n uniongyrchol neu'n anuniongyrchol at anaf neu salwch, difrod eiddo i'r amgylchedd gwaith, neu gyfuniad o'r rhain.
Amcanion	Nodau o ran perfformiad iechyd a diogelwch galwedigaethol y mae sefydliad yn gosod i'w hun i'w gyflawni.
Iechyd a Diogelwch Galwedigaethol	Amodau a ffactorau sy'n effeithio ar les gweithwyr, gweithwyr dros dro, gweithwyr contractwyr, ymwelwyr ac unrhyw unigolyn arall yn y gweithle.
System Rheoli Iechyd a Diogelwch Galwedigaethol	Rhan o'r system reoli gyffredinol sy'n hwyluso gwaith o reoli'r risgiau iechyd a diogelwch galwedigaethol sy'n gysylltiedig â busnes y sefydliad. Mae hyn yn cynnwys y strwythur sefydliadol, gweithgareddau cynllunio, cyfrifoldebau, arferion, gweithdrefnau, prosesau ac adnoddau ar gyfer datblygu, gweithredu, cyflawni, adolygu a chynnal polisi iechyd a diogelwch galwedigaethol y sefydliad.
Trefnus	Cwmni, gweithrediad, ffym, menter, sefydliad neu gymdeithas, neu ran ohonynt, boed wedi'u hymgorffori ai peidio, cyhoeddus neu breifat, sydd â'u swyddogaethau a'u gweinyddiaeth eu hunain.
Perfformiad	Canlyniadau mesuradwy y system rheoli iechyd a diogelwch galwedigaethol, sy'n gysylltiedig â rheolaeth y sefydliad o risgiau iechyd a diogelwch, yn seiliedig ar ei bolisi a'i amcanion iechyd a diogelwch galwedigaethol.
Risg	Risg yw'r cyfuniad o'r tebygolrwydd y bydd digwyddiad peryglus yn digwydd, a chanlyniad y digwyddiad
Asesu Risg	Y broses gyffredinol o amcangyfrif maint y risg a phenderfynu a yw'r risg yn dderbyniol ai peidio.
Diogelwch	Rhyddid rhag perygl annerbyniol o niwed.
Risg Oddefadwy	Risg sydd wedi'i lleihau i lefel y gall y sefydliad ei goddef gan ystyried ei rwymedigaethau cyfreithiol a'i bolisi iechyd a diogelwch galwedigaethol ei hun.

Teitl	Y Polisi Iechyd a Diogelwch - PL01			Perchennog	Llywodraethu - IDA			
Statws	Cymeradwywyd	Dyddiad Cyhoeddi	Mehefin 2026	Dyddiad Adolygu	Mawrth 2028	Fersiwn	2	Tudalen 13 o 13